

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 16. júla 2009*

Obsah

Právny rámec	I - 6224
Nemecká právna úprava	I - 6224
Hromadný systém DSD, zmluva o užívaní loga a zmluva o službách	I - 6225
Smernica 89/104/EHS	I - 6228
Okolnosti predchádzajúce sporu	I - 6229
Sporné rozhodnutie	I - 6231
Konanie pred Súdom prvého stupňa a napadnutý rozsudok	I - 6237
Konanie pred Súdny dvorom	I - 6242
O odvolaní	I - 6244
O prvom odvolacom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia vyplývajúcej z rozporuplného odôvodnenia napadnutého rozsudku	I - 6244
Argumentácia účastníkov konania	I - 6244
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6245
O druhom odvolacom dôvode založenom na skreslení významu zmluvy o užívaní loga a iných prvkov spisu	I - 6247
Argumentácia účastníkov konania	I - 6247
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6248

* Jazyk konania: nemčina.

O treťom odvolacom dôvode založenom na nedostatočnom odôvodnení, skreslení skutkových okolností a nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o výlučné práva spojené s logom DGP	I - 6250
Argumentácia účastníkov konania	I - 6250
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6253
O štvrtom odvolacom dôvode založenom na porušení práva Spoločenstva týkajúceho sa ochranných známk	I - 6256
Argumentácia účastníkov konania	I - 6256
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6257
O piatom odvolacom dôvode založenom na porušení článku 82 ES	I - 6259
Argumentácia účastníkov konania	I - 6259
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6261
O šiestom odvolacom dôvode založenom na porušení článku 3 nariadenia č. 17 a zásady proporcionality	I - 6263
Argumentácia účastníkov konania	I - 6263
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6264
O siedmom odvolacom dôvode založenom na chybe v konaní	I - 6265
Argumentácia účastníkov konania	I - 6265
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6266
O ôsmom odvolacom dôvode založenom na porušení základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote	I - 6267
Argumentácia účastníkov konania	I - 6267
Posúdenie Súdny dvorom	I - 6269
O trovách	I - 6274
I - 6220	

Vo veci C-385/07 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora, podané 8. augusta 2007,

Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH, so sídlom v Kolíne (Nemecko), v zastúpení: W. Deselaers, E. Wagner a B. Meyring, Rechtsanwälte,

odvolateľ,

ďalší účastníci konania:

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: W. Mölls a R. Sauer, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

I - 6221

ktorú v konaní podporujú:

Interseroh Dienstleistungs GmbH, so sídlom v Kolíne, v zastúpení: M. W. Pauly, A. Oexle a J. Kempkes, Rechtsanwälte,

vedľajší účastník konania v odvolacom konaní,

Vfw GmbH, so sídlom v Kolíne, v zastúpení: H. Wissel, Rechtsanwalt,

Landbell AG für Rückhol-Systeme, so sídlom v Mainzi (Nemecko), v zastúpení: A. Rinne a M. Westrup, Rechtsanwälte,

BellandVision GmbH, so sídlom v Pegnitz (Nemecko), v zastúpení: A. Rinne a M. Westrup, Rechtsanwälte,

vedľajší účastníci konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič (spravodajca), J.-C. Bonichot a T. von Danwitz, sudcovia J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, A. Arabadjiev, C. Toader a J.-J. Kasel,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: H. von Holstein, zástupca tajomníka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. decembra 2008,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 31. marca 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH (ďalej len „DSD“) svojím odvolaním navrhuje zrušenie rozsudku Súdu prvého stupňa Európskych spoločností z 24. mája 2007, Duales System Deutschland/Komisija (T-151/01, Zb. s. II-1607, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým bola zamietnutá jeho žaloba, v ktorej sa domáhal zrušenia rozhodnutia 2001/463/ES Komisie z 20. apríla 2001, týkajúceho sa konania o uplatnení článku 82 Zmluvy ES (Vec COMP D3/34493 — DSD) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 166, s.1, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Právny rámec

Nemecká právna úprava

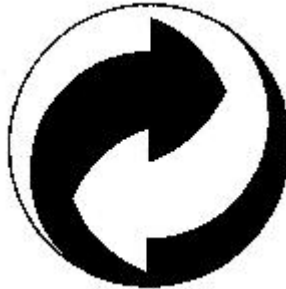
- 2 Dňa 12. júna 1991 bol prijatý dekrét o predchádzaní vzniku odpadov z obalov (Verordnung über die Vermeidung von Verpackungsabfällen, BGBl. 1991 I, s. 1234), ktorého zmenené znenie — uplatniteľné v tejto veci — nadobudlo účinnosť 28. augusta 1998 (ďalej len „nariadenie o obaloch“). Predmetom tohto dekrétu je znižovanie dopadu odpadov z obalov na životné prostredie a na tento účel núti výrobcov a predajcov prevziať späť a zhodnocovať použité predajné obaly mimo verejného systému zneškodňovania odpadov.
- 3 Konkrétne, výrobcovia a predajcovia musia bezplatne prevziať použité obaly, ktorých sa týka nariadenie o obaloch, v mieste predaja alebo v jeho bezprostrednej blízkosti a predložiť ich na zhodnotenie (ďalej len „individuálny systém“). Spotrebiteľ musí byť upozornený na túto možnosť vrátiť obal jasne rozpoznateľnými označeniami.
- 4 Uvedené nariadenie však oslobodzuje od povinnosti zberu a individuálneho zhodnotenia výrobcov a predajcov, ktorí pristúpia k systému, ktorý zabezpečuje pravidelný zber použitých predajných obalov v celej zóne klientely predajcu od konečného spotrebiteľa alebo v blízkosti jeho bydliska, aby ich bolo možné predložiť na zhodnotenie (ďalej len „hromadný systém“). Výrobcovia a predajcovia zapojení do hromadného systému sú oslobodení od svojich záväzkov odobratia a zhodnotenia pre všetky obaly pokryté týmto systémom a musia oboznámiť so svojou účasťou na tomto systéme označením nálepkami alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom. Môžu tak urobiť zmienkou o ich účasti na obaloch alebo použiť iné opatrenia, ako napríklad informovanie klientely na mieste predaja alebo poznámku pripojenú k obalu.

- 5 Hromadné systémy musia byť schválené príslušnými orgánmi dotknutých spolkových krajín. Na to, aby boli schválené, musia mať tieto systémy úroveň pokrytia, ktorá sa vzťahuje prinajmenšom na územie spolkovej krajiny, vykonávať pravidelné zbery v blízkosti bydliska spotrebiteľov a zakladať sa na písomnej dohode s miestnymi samosprávnymi orgánmi poverenými správou odpadov. Každý podnik, ktorý spĺňa tieto podmienky v spolkovej krajine, v nej môže realizovať hromadný systém.
- 6 Od 1. januára 2000 podliehajú hromadné systémy, ako aj výrobcovia a predajcovia, ktorí sa rozhodli pre individuálny systém, dodržiavaniu rovnakých mier zhodnotenia. Tieto miery, ktoré sú uvedené v prílohe I nariadenia o obaloch závisia od látky, ktorá tvorí obal. Dodržiavanie povinností zberu a zhodnotenia je v prípade individuálneho systému zabezpečené potvrdeniami vydanými nezávislými znalcami a v prípade hromadného systému poskytnutím údajov o množstvách zozbieraných a zhodnotených obalov.

Hromadný systém DSD, zmluva o užívaní loga a zmluva o službách

- 7 DSD je spoločnosťou, ktorá prevádzkuje od roku 1991 hromadný systém na celom území Nemecka (ďalej len „systém DSD“). Na tento účel bol DSD schválený v roku 1993 príslušnými orgánmi všetkých spolkových krajín.
- 8 Vzťahy medzi DSD a výrobcami a predajcami prístupujúcimi k jeho systému sa spravujú typovou zmluvou, ktorej predmetom je užívanie loga „Der Grüne Punkt“ (ďalej len „zmluva o užívaní loga“). Uzavretím tejto zmluvy má prístupujúci podnik po zaplatení poplatku právo umiestniť logo „Der Grüne Punkt“ (ďalej len „logo DGP“) na predajné obaly zahrnuté do systému DSD (§ 1 ods. 1 zmluvy o užívaní loga).

- 9 DSD si nechal zaregistrovať uvedené logo, tak ako je vyobrazené nižšie, ako ochrannú známku v roku 1991, a to Nemeckým úradom pre patenty a ochranné známky:

- 10 Na používanie loga DGP mimo Nemecka, najmä v ostatných členských štátoch Európskeho spoločenstva DSD postúpil v podobe všeobecnej licencie práva na používanie spoločnosti Packaging Recovery Organisation Europe SPRL (ProEurope), ktorej sídlo je v Bruseli (Belgicko).
- 11 V Nemecku DSD zabezpečuje podľa § 2 zmluvy o užívaní loga na účet podnikov, ktoré pristúpia k jeho systému, zber, triedenie a zhodnotenie použitých predajných obalov, o ktorých rozhodnú, že sa zneškodnia v rámci systému DSD, čím ich zbaví povinnosti odobratia a zhodnotenia týchto obalov. Na tento účel § 3 ods. 1 uvedenej zmluvy stanovuje, že prístupujúce podniky majú povinnosť oznámiť typy obalov, ktoré chcú zneškodniť prostredníctvom systému DSD, a umiestniť logo DGP na každý obal patriaci k týmto typom a určený na vnútroštátnu spotrebu v Nemecku.

- 12 Podľa zmluvy o užívaní loga platnej v čase skutkových okolností, o ktoré ide v tomto spore, užívateľ loga platí DSD poplatok za všetky obaly označené týmto logom, ktoré predáva na nemeckom území podľa tejto zmluvy. Podľa § 4 ods. 1 uvedenej zmluvy výnimky z tohto pravidla musia byť predmetom písomnej oddelenej zmluvy. § 5 ods. 1 tej istej zmluvy tiež uvádza, že všetky obaly označené logom DGP a predávané užívateľom tohto loga na nemeckom území sú účtované.
- 13 Výška poplatku sa počíta na základe dvoch okolností, a to na jednej strane váhy obalu a typu použitého materiálu a na druhej strane objemu alebo obsahu obalu. Podľa § 4 ods. 2 a 3 zmluvy o užívaní loga poplatky neobsahujú zvýšenie na účely zisku a sú výlučne určené na pokrytie nákladov zberu, triedenia a zhodnotenia, ako aj s tým súvisiacich administratívnych nákladov.
- 14 V rámci systému DSD môžu byť obaly označené logom DGP zozbierané buď do osobitných košov a vytriedené podľa toho, či ide o kovy, plasty a zložené materiály, alebo do kontajnerov umiestnených v blízkosti obydľí (osobitne na papier a sklo), zatiaľ čo zvyškové obaly sa musia odhodiť do košov verejného systému zneškodňovania odpadov.
- 15 DSD však sám nezbera ani nezhodnocuje použité obaly, ale subkontrahuje túto službu miestnym podnikom vykonávajúcim zber. Vzťahy medzi DSD a týmito podnikmi sa spravujú typovou zmluvou, niekoľkokrát zmenenou, ktorej predmetom je zriadenie a využívanie systému týkajúceho sa zberu a triedenia obalov (ďalej len „zmluva o službách“). Podľa tejto zmluvy uzavretej medzi DSD a 537 miestnymi podnikmi každý z týchto podnikov disponuje výlučnou právomocou uskutočňovať v určenej zóne zber obalov na účet DSD. Keď sú tieto obaly vytriedené, premiestnia sa do recyklačného centra, aby sa v ňom zhodnotili.
- 16 Zmluva o poskytnutí služieb bola predmetom rozhodnutia Komisie 2001/837/ES zo 17. septembra 2001 v konaní začatom podľa článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP (veci COMP/34493 — DSD, COMP/37366 — Hofmann + DSD, COMP/37299 — Edelhoff + DSD, COMP/37291 — Rethmann + DSD, COMP/37288 — ARGE a päť

ďalších podnikov + DSD, COMP/37287 — AWG a päť ďalších podnikov + DSD, COMP/37526 — Feldhaus + DSD, COMP/37254 — Nehlsen + DSD, COMP/37252 — Schönmakers + DSD, COMP/37250 — Altvater + DSD, COMP/37246 — DASS + DSD, COMP/37245 — Scheele + DSD, COMP/37244 — SAK + DSD, COMP/37243 — Fischer + DSD, COMP/37242 — Trienekens + DSD, COMP/37267 — Interseroh + DSD) (Ú. v. ES L 319, s. 1). Rozsudkom Súdu prvého stupňa z 24. mája 2007 vo veci Duales System Deutschland/Komisia (T-289/01, Zb. s. II-1691), proti ktorému nebolo podané odvolanie, bola zamietnutá žaloba DSD, v ktorej sa navrhovalo zrušenie rozhodnutia 2001/837.

Smernica 89/104/EHS

- 17 Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných znáмок (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92) stanovuje v článku 5 ods. 1:

„Zapísaná ochranná známka dáva svojmu majiteľovi výlučné práva. Majiteľ bude mať právo zabrániť všetkým tretím stranám, ktoré nemajú jeho súhlas, aby v obchodnom styku používali

- a) akékoľvek označenie, ktoré je zhodné s ochrannou známkou pre tovary alebo služby, ktoré sú zhodné s tými, pre ktoré je ochranná známka zapísaná,

- b) akékoľvek označenia, ktoré je zhodné s ochrannou známkou alebo je jej natoľko podobné, a zároveň sú si natoľko podobné príslušné tovary alebo služby, že existuje pravdepodobnosť zámenny zo strany verejnosti, vrátane pravdepodobnosti asociácie medzi označením a ochrannou známkou.“

18 Článok 8 tej istej smernice stanovuje:

„1. Na ochrannú známku možno udeliť licenciu. Táto licencia sa môže vzťahovať na niektoré alebo na všetky tovary alebo služby, pre ktoré je ochranná známka zapísaná. Môže sa vzťahovať na celý príslušný členský štát alebo na jeho časť. Licencia môže byť výlučná alebo nevýlučná.

2. Majiteľ ochrannej známky môže uplatniť svoje práva z tejto ochrannej známky proti majiteľovi licencie, ktorý porušil akékoľvek ustanovenie licenčnej zmluvy, pokiaľ ide o jej trvanie, formu, v ktorej možno ochrannú známku používať, o rozsah tovarov alebo služieb, na ktoré sa licencia poskytuje, o územie, na ktorom možno používať ochrannú známku, alebo o kvalitu tovarov, ktoré majiteľ licencie vyrobil alebo kvalitu služieb, ktoré majiteľ licencie poskytol.“

19 Smernica 89/104 bola zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. EÚ L 299, s. 25), ktorá nadobudla platnosť 28. novembra 2008. Na tento spor sa však vzťahuje vzhľadom na skutkové okolnosti smernica 89/104.

Okolnosti predchádzajúce sporu

20 DSD 2. septembra 1992 doručil Komisii Európskych spoločenstiev zmluvu o užívaní loga a zmluvu o službách na účely získania negatívneho atestu alebo rozhodnutia o udelení výnimky.

21 Po uverejnení oznámenia 27. marca 1997 v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* (Ú. v. ES C 100, s. 4), v ktorom Komisia oznámila svoj úmysel podporiť ohlásené zmluvy, jej boli doručené pripomienky dotknutých tretích osôb týkajúce sa najmä rôznych aspektov uplatnenia zmluvy o užívaní loga. Osobitne tieto dotknuté tretie osoby poukázali na údajné skreslenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z platenia dvojitého poplatku v prípade účasti na systéme DSD a na systéme iného poskytovateľa služieb.

22 DSD predložil 15. októbra 1998 Komisii sériu záväzkov, aby sa vyhol tomu, že výrobcovia a predajcovia obalov patriacich do systému DSD budú platiť dvojitý poplatok v prípade, keď sa zúčastňujú na inom hromadnom systéme pôsobiacom na úrovni spolkovej krajiny. Osobitne DSD predpokladal situáciu, v ktorej sú hromadné systémy obmedzené na jeden alebo viac spolkových krajín zriadené súbežne so systémom DSD. Za tohto predpokladu obaly rovnakého typu a od rovnakého predajcu alebo výrobcu môžu byť odobraté v týchto spolkových krajinách jedným z nových hromadných systémov a v iných spolkových krajinách systémom DSD. Záväzok DSD v tejto súvislosti bol takýto:

„Ak iné systémy ako [systém DSD] pôsobiace na spolkovom stupni boli uvedené a úradne schválené najvyššími orgánmi spolkovej krajiny v súlade [s nariadením] o obaloch, [DSD] je oprávnený uplatniť zmluvu o užívaní loga takým spôsobom, aby členovia mali možnosť zúčastniť sa na jednom z týchto systémov pre časť svojich obalov. [DSD] neprijme teda žiadny poplatok podľa zmluvy o užívaní loga pre obaly zozbierané týmito systémami s tým, že tento druhý typ zberu musí byť preukázaný dôkazmi. Druhá podmienka stanovená na oslobodenie od poplatku za obaly označené logom [DGP] spočíva v tom, že ochrana ochrannej známky [DGP] nebude dotknutá.“

23 Komisia 3. novembra 1999 dospela k záveru, že séria záväzkov predložených DSD 15. októbra 1998 mala tiež zahrnúť individuálne systémy používané na zneškodnenie časti obalov a nemala sa obmedziť iba na hromadné systémy.

- 24 Dňa 15. novembra 1999 niektorí výrobcovia obalov zaslali sťažnosť Komisii. Tvrdili, že zmluva o užívaní loga bránila uvedeniu individuálneho systému zberu obalov. Domnievali sa, že užívanie loga, hoci ide o účinné poskytovanie služby zneškodnenia odpadov prostredníctvom DSD, predstavovalo zneužitie dominantného postavenia DSD.
- 25 Listom z 13. marca 2000 DSD predložil Komisii dva dodatočné záväzky. Jeden z nich sa týkal prípadu, v ktorom si výrobcovia a predajcovia obalov zvolili individuálny systém pre časť ich obalov a pre zvyšnú časť pristúpili k systému DSD. V tomto prípade sa DSD zaviazal neprijímať poplatok podľa zmluvy o užívaní loga pre časť obalov odobratú individuálnym systémom pod podmienkou, že sa mu predložia dôkazy o tomto druhom type zberu.
- 26 Dňa 3. augusta 2000 Komisia zaslala DSD oznámenie o výhradách, na ktoré DSD odpovedal listom z 9. októbra 2000.
- 27 Dňa 20. apríla 2001 Komisia prijala sporné rozhodnutie.

Sporné rozhodnutie

- 28 Sporné rozhodnutie v bode 20 svojho odôvodnenia uvádza, že z pripomienok nemeckých orgánov vyplýva, že je možné spojiť individuálny systém a hromadný systém s účasťou na hromadnom systéme iba pre odobratie časti obalov uvedených na trh (ďalej len „zmiešané systémy“). Uvedené rozhodnutie takisto zdôrazňuje v bode 23 svojho odôvodnenia, že z odpovede nemeckých orgánov vyplýva, že nariadenie o obaloch neimplikuje, že je možné len využitie jediného systému. Normotvorca tak nikdy nemal v úmysle umožniť uvedenie len jedného systému v celej krajine alebo v každej spolkovej krajine.

- 29 V bode 95 odôvodnenia sporného rozhodnutia sa považuje za východiskovú okolnosť skutočnosť, nepopieranú DSD, že DSD má dominantné postavenie, ktoré spočíva v čase prijatia uvedeného rozhodnutia v tom, že je jediným podnikom, ktorý ponúkal hromadný systém na celom nemeckom území a že systém DSD vykonával zber približne 70 % predajných obalov v Nemecku ako aj približne 82 % predajných obalov od konečných spotrebiteľov v Nemecku.
- 30 Podľa bodov 100 až 102 odôvodnenia sporného rozhodnutia zneužitie dominantného postavenia spočíva v skutočnosti, že poplatok, ktorý prijíma DSD od výrobcov a predajcov obalov, ktorí pristúpia k systému DSD, nie je podmienený účinným používaním tohto systému, ale je vypočítaný na základe počtu obalov označených logom DGP, ktoré títo výrobcovia a predajcovia uvedú na trh v Nemecku. Výrobcovia a predajcovia, ktorí pristúpia k systému DSD, musia umiestniť logo DGP na každý z obalov doručených DSD a určených na spotrebu v Nemecku. Z vyšetrovania vedeného Komisiou vyplýva, že spôsob výpočtu poplatku plateného DSD prekáža snahe niektorých výrobcov obalov, klientov systému DSD, aby mohli využívať ich vlastný individuálny systém alebo iný hromadný systém pre časť obalov, ktoré uvádzajú na trh.
- 31 Podľa bodov 103 až 107 odôvodnenia sporného rozhodnutia riešenie ponúknuté DSD, a to upustenie od umiestnenia loga DGP na obaly, ktoré nepatria do systému DSD, zlyháva vzhľadom na hospodársku realitu. Takéto riešenie totiž vyžaduje selektívne označenie obalov (s alebo bez loga DGP), čo sa prejaví značným zvýšením nákladov. Navyše takéto riešenie vyžaduje od výrobcov a predajcov obalov, ktorí využívajú zmiešané systémy, aby zabezpečili, že obaly označené logom DGP boli riadne umiestnené na miestach, kde systém DSD odoberie tieto obaly a že tie obaly, na ktorých nie je umiestnené toto logo, budú umiestnené na miestach, kde ich odobratie zabezpečia iné systémy, čo je v praxi nemožné. Nakoniec vzhľadom na skutočnosť, že často až po kúpe zabaleného výrobku alebo prípadne po jeho použití sa konečný spotrebiteľ rozhodne, či umiestni obal do hromadného systému v blízkosti jeho obydľia alebo či ho prinesie do predajného miesta na účely jeho vrátenia do individuálneho systému, je nemožné prideliť časť obalov označených logom DGP jednému alebo druhému typu zberu.

- 32 V bodoch 111 až 115 odôvodnenia sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že účinky zneužitia dominantného postavenia sú dvojaké. Na jednej strane podriadením poplatku výlučne užívaniu loga DGP DSD vystavuje podniky, ktoré nevyužívajú jeho službu alebo ktoré ju využívajú iba pre časť obalov, nespravodlivým cenám a podmienkam obchodu. Z dôvodu nadmernej rozdielnosti medzi nákladmi poskytovania služby a jej cenou ide o prípad zneužívania dominantného postavenia v zmysle článku 82 druhého odseku písm. a) ES. Na druhej strane vzhľadom na režim poplatku definovaného zmluvou o užívaní loga nie je hospodársky rentabilné pre dotknuté podniky pristúpiť ku konkurenčnému individuálnemu alebo hromadnému systému, pretože tieto podniky musia buď zaplatiť poplatok DSD okrem odmeny dlžnej konkurentovi, alebo vytvoriť rozdielne rady obalov a distribučné obvody. Režim poplatkov tak sťažuje prístup konkurentov systému DSD na trh.
- 33 V bodoch 143 až 153 odôvodnenia sporného rozhodnutia Komisia uvádza, že konštatovanie zneužitia dominantného postavenia nie je spochybnené potrebou chrániť rozlišovaciu spôsobilosť loga DGP. V tejto súvislosti sporné rozhodnutie uvádza, že základná funkcia tohto loga je naplnená, ak upozorňuje spotrebiteľa, že má možnosť zneškodniť obal prostredníctvom DSD.
- 34 V bodoch 155 až 160 odôvodnenia uvedeného rozhodnutia Komisia uvádza, že obchod medzi členskými štátmi môže byť citeľne dotknutý zneužívaním dominantného postavenia vytvoreného sporným zmluvným poplatkom vzhľadom na okolnosti vlastné zberu a zhodnoteniu obalov v Nemecku a na spoločnom trhu.
- 35 Na záver posúdenia vykonaného vo veci Komisiou na základe článku 82 ES sa v článku 1 sporného rozhodnutia uvádza:

„Správanie [DSD] spočívajúce vo vyžadovaní, v súlade s § 4 ods. 1 prvou vetou a § 5 ods. 1 prvou vetou zmluvy o užívaní loga, zaplatenia poplatku za všetky predajné obaly

uvedené na trh v Nemecku s logom [DGP] je nezlučiteľné so spoločným trhom, ak predmetné podniky podľa nariadenia o obaloch:

- a) sa obrátia na službu prevzatia povinnosti zneškodňovania odpadov stanovenej v § 2 zmluvy o užívaní loga iba pre časť obalov alebo sa naň neobrátia, ale uvedú na trh v Nemecku štandardizovaný obal, tiež uvedený na trh v inom členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru, pre ktorý pristúpia k systému odobratia používajúceho logo [DGP], a

- b) preukážu, že čo sa týka celkového alebo čiastočného množstva obalov, pre ktoré nevyužijú službu prevzatia povinnosti zneškodňovania odpadov, sa oslobodia od povinností odobratia, ktoré im ukladá nariadenie o obaloch, prostredníctvom konkurenčných hromadných systémov alebo individuálnych systémov.“ [*neoficiálny preklad*]

³⁶ Po konštatovaní zneužitia dominantného postavenia Komisia stanovila v bodoch 161 až 167 odôvodnenia sporného rozhodnutia a v článkoch 2 až 7 tohto rozhodnutia, na základe článku 3 ods. 1 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, Prvého nariadenia implementujúceho článku [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 13, 1962, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), spôsob, akým DSD musí ukončiť zistené porušovanie.

³⁷ Hlavné z týchto opatrení núti DSD nevyberať poplatok za množstvá obalov uvedených na trh v Nemecku s logom DGP, pre ktoré sa nevyužíva služba prevzatia povinnosti

zneškodňovania odpadov a pre ktoré povinnosti uložené v nariadení o obaloch sú splnené iným spôsobom. Toto opatrenie definované v článku 3 sporného rozhodnutia je takéto:

„DSD je povinný zaviazat sa vo vzťahu k všetkým zmluvným stranám zmluvy o užívaní loga nevyberať poplatok za množstvá predajných obalov uvedených na trh v Nemecku s logom [DGP], pre ktoré sa nevyužíva služba prevzatia povinnosti zneškodňovania odpadov v súlade s § 2 tejto zmluvy o užívaní loga a pre ktoré povinnosti uložené nariadením o obaloch sú splnené iným spôsobom.

Závazok uvedený v prvom odseku nahrádza odchylné ustanovenie uvedené v § 4 ods. 1 druhej vete zmluvy o užívaní loga.“ [*neoficiálny preklad*]

38 Okrem toho v článku 5 sporného rozhodnutia Komisia ďalej uvádza dôkazné pravidlá vyžadované v týchto prípadoch:

„1. Ak sú časť alebo všetky obaly odobraté konkurenčným hromadným systémom, potvrdenie správcu systému potvrdzujúce, že zodpovedajúce množstvo je prevzaté týmto konkurenčným hromadným systémom, predstavuje dostatočný dôkaz, že povinnosti uložené nariadením o obaloch uvedené v § 3 a 4 sú splnené iným spôsobom.

2. Ak sú časť alebo všetky obaly odobraté individuálnym systémom, postačuje neskoršie predloženie potvrdenia nezávislého znalca uvádzajúce, že povinnosti odobratia a zhodnotenia sa splnili. Potvrdenie môže byť vydané buď jednotlivo pre každého výrobcu alebo predajcu, alebo pre súhrn podnikov zúčastňujúcich sa na individuálnom systéme.

...

4. Pokiaľ ide o dôkazy, ktoré je potrebné predložiť DSD, stačí, nezávisle na príslušnom znení nariadenia o obaloch, aby potvrdenie zmluvným partnerom potvrdzovalo, že požiadavky odobratia a zhodnotenia sú splnené pre určitý objem obalov.

...“ [*neoficiálny preklad*]

39 Článok 4 sporného rozhodnutia stanovuje:

„1. DSD nie je oprávnený vyberať poplatok za obaly odobraté v inom členskom štáte systémom odobratia a zhodnotenia s užitím loga [DGP], a ktoré sú uvedené na trh na území uplatnenia nariadenia o obaloch s logom, pod podmienkou, že sa potvrdí, že povinnosti uložené nariadením o obaloch sú splnené iným spôsobom ako pristúpením k systému zavedenému DSD...

...“ [*neoficiálny preklad*]

Konanie pred Súdom prvého stupňa a napadnutý rozsudok

- 40 DSD podal do kancelárie Súdu prvého stupňa 5. júla 2001 žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia sporného rozhodnutia.
- 41 Samostatným podaním toho istého dňa podal DSD takisto podľa článku 242 ES návrh na odklad výkonu článku 3 tohto rozhodnutia, ako aj článkov 4 až 7 tohto rozhodnutia v rozsahu, v akom tieto články odkazujú na článok 3, až do rozhodnutia Súdu prvého stupňa vo veci samej.
- 42 Uznesením z 15. novembra 2001, Duales System Deutschland/Komisija (T-151/01 R, Zb. s. II-3295), predseda Súdu prvého stupňa zamietol návrh na odklad výkonu napadnutého rozhodnutia.
- 43 Uznesením z 5. novembra 2001 Súd prvého stupňa povolil vstup podnikov Vfw AG (teraz Vfw GmbH, ďalej len „Vfw“), Landbell AG für Rückhol-Systeme (ďalej len „Landbell“) a BellandVision GmbH (ďalej len „BellandVision“) ako vedľajších účastníkov konania do konania na podporu návrhov Komisie. Tieto podniky, ktoré sú konkurentmi DSD, predložili svoje pripomienky 7. februára 2002.
- 44 Posledné vyjadrenie bolo predložené 27. mája 2002. Ukončenie písomnej časti konania bolo oznámené účastníkom konania 9. septembra 2002.
- 45 V priebehu júna 2006 Súd prvého stupňa rozhodol o otvorení ústnej časti konania. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania zaslal účastníkom konania sériu otázok pre ústne odpovede na pojednávaní. Tieto otázky sa týkali rôznych etáp postupu zberu a zhodnotenia obalov a podmienok, v ktorých mohla existovať hospodárska súťaž

medzi individuálnymi a hromadnými systémami. Súd prvého stupňa tiež vyzval Komisiu na predloženie dokumentu označeného nemeckými orgánmi v rámci správneho konania. Komisia zaslala tento dokument 26. júna 2006.

46 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na pojednávaní 11. a 12. júla 2006.

47 V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa zamietol podanú žalobu a zaviazal DSD, aby znášal svoje vlastné trovy konania a nahradil trovy konania Komisie, Landbell a BellandVision, vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia. Zaviazal VfW, ktorý nenavrhol uložiť DSD povinnosť nahradiť trovy konania, aby znášal svoje vlastné trovy konania, vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

48 DSD uvádzal tri žalobné dôvody, založené po prvé na porušení článku 82 ES, po druhé na porušení článku 3 ods. 1 nariadenia č. 17 ako aj zásady proporcionality a po tretie na porušení článku 86 ods. 2 ES.

49 DSD vo svojom prvom dôvode tvrdí, že sporné ustanovenia zmluvy o užívaní loga sú nevyhnutné na to, aby zabezpečili uskutočnenie cieľov nariadenia o obaloch, medzi ktoré patrí ochrana rôznych funkcií ochrannej známky Der Grüne Punkt (ďalej len „ochranná známka DGP“) a umožniť riadne fungovanie systému DSD.

50 V odpovedi na rôzne tvrdenia vyvinuté DSD v rámci tohto dôvodu Súd prvého stupňa najmä rozhodol v bodoch 139 a 154 napadnutého rozsudku, že je možné, aby výrobca alebo predajca obalov využíval naraz viacero systémov, aby splnil miery zhodnotenia:

„139 ... výrobca alebo predajca obalov neprevádza na DSD určité množstvo obalov určených na to, aby boli označené logom [DGP], ale skôr množstvo materiálov, ktoré tento výrobca alebo tento predajca uvedie na trh v Nemecku a ktorých odobratie a zhodnotenie zamýšľa zveriť systému DSD. Je teda možné pre výrobcu alebo predajcu obalov využívať zmiešané systémy na to, aby splnili miery zhodnotenia stanovené v nariadení.

...

154 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že nariadenie [o obaloch] neupresňuje, či môže byť logo [DGP] umiestnené na obaloch zozbieraných v rámci konkurenčného hromadného systému alebo individuálneho systému, ak spĺňajú okrem iného podmienky uložené [uvedeným] nariadením na identifikáciu systému používaného v spojení so systémom DSD. Takéto údaje môžu byť kumulatívne a rovnaký obal tak môže patriť súčasne do viacerých systémov. V tomto zmysle Komisia správne vykladá obsah povinnosti transparentnosti definovanej nemeckými orgánmi v ich pripomienkach, podľa ktorých treba jasne definovať tak voči spotrebiteľom ako aj orgánom, ktoré obaly podliehajú povinnosti odobratia v predajných miestach alebo v ich bezprostrednej blízkosti a ktoré tejto povinnosti nepodliehajú...“

51 Súd prvého stupňa takisto rozhodol v bode 156 napadnutého rozsudku, že „skutočnosť, že logo [DGP] a označenie ‚vhodného prostriedku‘ označujúceho iný hromadný systém... sú uvedené na rovnakom obale v prípade spoločného používania dvoch hromadných systémov a skutočnosť, že na rovnakom obale sa objaví logo [DGP]

a označenie možnosti vrátenia v obchode v prípade spoločného používania systému DSD a individuálneho systému, nezasahuje do základnej funkcie ochrannej známky.“

52 V bode 163 rozsudku Súd prvého stupňa dodal, že „čo sa týka tvrdení týkajúcich sa nevyhnutnosti dodržiavať riadne fungovanie systému DSD..., ... toto nie je spochybnené v prípade zmiešaných systémov. V každom prípade potreby vlastné fungovaniu systému DSD by nemohli byť schopné odôvodniť správanie žalobcu, označené v rozsudkoch BăKo Bundesgerichtshof a Hertzler Oberlandesgericht Düsseldorf citovaných Komisiou... v rôznych sťažnostiach predložených Komisiou... a tézu predloženú pôvodne DSD v jeho žalobe... spočívajúcu vo vyžadovaní poplatku za všetky obaly uvedené na trh v Nemecku s logom [DGP], zatiaľ čo je predložený dôkaz, že niektoré z týchto obalov boli odobraté a zhodnotené iným hromadným systémom alebo individuálnym systémom“.

53 Súd prvého stupňa dospel k záveru v bode 164 napadnutého rozsudku, že „ani nariadenie o obaloch, ani právo ochranných znáмок, ani potreby vlastné fungovaniu systému DSD neopravňujú vyžadovanie [zo strany DSD] od podnikov, ktoré využívajú jeho systém, zaplataenie poplatku za všetky obaly uvedené na trh v Nemecku s logom [DGP], ak tieto podniky preukážu, že nevyužívajú systém DSD pre časť alebo pre všetky z týchto obalov“.

54 DSD v druhom žalobnom dôvode tvrdil, že oddelené označovanie obalov v závislosti od používaného systému je vhodnejšie ako povinnosť uložená v spornom rozhodnutí. Články 3 a 4 tohto rozhodnutia sú údajne neproporcionálne, pretože ukladajú DSD povinnosť poskytnúť tretím osobám licenciu.

55 Súd prvého stupňa zamietol tento žalobný dôvod. Rozhodol v bode 173 napadnutého rozsudku, že „skutočnosť, že teoreticky môže byť možné umiestniť oddelene logo [DGP] na obaly, nemôže spôsobiť neplatnosť [opatrení prijatých v rámci sporného

rozhodnutia], keďže takéto riešenie je nákladnejšie a ťažšie uskutočniteľné pre výrobcov a predajcov obalov ako opatrenia definované v článkoch 3 až 5 [tohto] rozhodnutia...“.

56 Súd prvého stupňa takisto uviedol v bode 181 napadnutého rozsudku, že predmetom povinností uvedených v spornom rozhodnutí nie je „uloženie DSD povinnosti licencie bez časového obmedzenia na užívanie [loga DGP], ale iba prinútenie DSD nevyberať poplatok za všetky obaly označené logom DGP, ak sa preukáže, že všetky alebo iba časť týchto obalov bola odobratá a zhodnotená prostredníctvom iného systému“.

57 Súd prvého stupňa rozhodol v bode 196 napadnutého rozsudku, že sporné rozhodnutie treba vykladať v tom zmysle, že nevyklučuje možnosť pre DSD vyberať primeraný poplatok iba za užívanie ochrannej známky, keď sa preukáže, že obal označený uvedeným logom bol odobratý a zhodnotený iným systémom.

58 Na podporu tohto konštatovania Súd prvého stupňa uviedol v bodoch 193 a 194 napadnutého rozsudku toto:

„193 Súd prvého stupňa uvádza, že povinnosť uložená DSD v článku 3 [sporného] rozhodnutia umožňuje výrobcovi a predajcovi, ktorí využívajú jeho systém iba pre časť svojich obalov, nezaplatiť poplatok DSD, ak je predložený dôkaz, že obaly označené logom [DGP] neboli zozbierané a zhodnotené systémom DSD, ale konkurenčným systémom.

194 Preto aj v tomto prípade nie je vylúčené, že ochranná známka [DGP] umiestnená na dotknutom obale môže mať ako taká hospodársku hodnotu, pretože umožňuje oboznámiť spotrebiteľa, že dotknutý obal môže byť prinesený do systému DSD... Takáto možnosť ponúkaná spotrebiteľovi pre všetky obaly uvádzané na trh

s logom [DGP], či už patria alebo nepatria do systému DSD, je po overení zozbieraných množstiev spôsobilá ocenenia, ktoré, hoci nemôže predstavovať skutočnú cenu plnenia zberu a zhodnotenia, ako to mohlo byť v prípade uplatnenia sporných ustanovení zmluvy o užívaní loga, by malo byť zaplatené DSD ako protihodnota plnenia poskytnutého v predmetnej veci, a to sprístupnenie jeho systému.“

- 59 DSD v treťom žalobnom dôvode tvrdil, že porušenie článku 82 ES bolo vylúčené, pretože bol poverený službou všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 86 ods. 2 ES, teda správou odpadov na účely životného prostredia.
- 60 Súd prvého stupňa uviedol v bode 208 napadnutého rozsudku, že aj keby DSD bol poverený takouto službou, nič to nemení na skutočnosti, že hrozba spochybnenia tejto úlohy z dôvodu sporného rozhodnutia sa nepreukázala.

Konanie pred Súdny dvorom

- 61 DSD podal toto odvolanie 8. augusta 2007.
- 62 Návrhom podaným do kancelárie Súdneho dvora 16. novembra 2007 Interseroh Dienstleistungs GmbH (ďalej len „Interseroh“), ktorý prevádzkuje od roku 2006 hromadný systém na celom nemeckom území, požiadal o vstup do konania ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov Komisie. Uznesením z 21. februára 2008 predseda Súdneho dvora vyhovel tomuto návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania.

63 DSD navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok,
- zrušil sporné rozhodnutie,
- subsidiárne vrátil vec Súdu prvého stupňa a
- v každom prípade zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

64 Komisia, Vfw, Landbell, BellandVision a Interseroh navrhujú, aby Súdny dvor:

- odvolanie zamietol, a
- zaviazal DSD na náhradu trov konania.

O odvolaní

O prvom odvolacom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia vyplývajúcej z rozporuplného odôvodnenia napadnutého rozsudku

Argumentácia účastníkov konania

- 65 Podľa DSD Súd prvého stupňa porušil povinnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku tým, že uviedol rozporuplné konštatovania týkajúce sa údajného zneužitia dominantného postavenia.
- 66 DSD na podporu tohto odvolacieho dôvodu zostavil porovnanie medzi spôsobom, akým bolo uvedené zneužitie prezentované Komisiou v bodoch 101, 102, 111 a 115 odôvodnenia sporného rozhodnutia, prebraté Súdom prvého stupňa v bodoch 48, 50, 58, 60, 119, 163 a 164 napadnutého rozsudku a odôvodnením uvedeným v v bode 194 napadnutého rozsudku.
- 67 Na jednej strane Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že DSD vyžaduje od podnikov, ktoré preukážu, že nepoužívajú jeho systém alebo že ho používajú len pre časť predajných obalov označených logom DGP, aby zaplatili celý poplatok dlžný podľa zmluvy o užívaní loga.
- 68 Na druhej strane Súd prvého stupňa takisto navrhol v bode 194 napadnutého rozsudku, že pre obaly, ktoré nepodliehajú systému DSD, DSD nevyhnutne nevyžaduje cenu služby zberu a zhodnotenia. Konštatovania Súdu prvého stupňa sú teda zjavne rozporuplné.

- 69 Komisia pripomína, že cieľom poplatku je pokryť náklady vyplývajúce zo zberu, triedenia a zhodnotenia obalov, ako aj náklady správy a nie je teda protihodnotou používania ochrannej známky. V dôsledku toho sporné rozhodnutie a napadnutý rozsudok sa netýkajú poplatku za používanie ochrannej známky DGP.
- 70 VfW, Landbell a BellandVision, ako aj Komisia, namietajú proti existencii rozporu uvádzaného zo strany DSD. Bod 194 napadnutého rozsudku neobsahuje žiadny prvok týkajúci sa konštatovaní vykonaných Súdom prvého stupňa pokiaľ ide o zneužitie dominantného postavenia. Týka sa len otázky, či jednoduché umiestnenie loga DGP na obaly môže mať cenu, aj keď DSD neposkytuje žiadnu službu zneškodňovania obalov.

Posúdenie Súdny dvorom

- 71 Podľa ustálenej judikatúry otázka, či odôvodnenie rozsudku Súdu prvého stupňa je rozporuplné, predstavuje právnu otázku, ktorej zodpovedania sa možno v rámci odvolania dovoľávať (pozri najmä rozsudky zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95 P, Zb. s. I-8417, bod 25; z 25. januára 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia, C-403/04 P a C-405/04 P, Zb. s. I-729, bod 77, ako aj z 9. septembra 2008, FIAMM a i./Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, Zb. s. I-6513, bod 90).
- 72 V predmetnom prípade DSD tvrdí, že existuje rozpor medzi konštatovaním v bode 194 napadnutého rozsudku a tými, v ktorých Súd prvého stupňa potvrdil existenciu zneužitia dominantného postavenia, opísaného Komisiou.
- 73 Ako vyplýva z bodov 193 a 194 napadnutého rozsudku, tieto body sa týkajú okolnosti, že v dôsledku povinností uvedených Komisiou v spornom rozhodnutí DSD už nemôže

vyberať poplatok stanovený zmluvou o užívaní loga za obaly, ktoré sú mu oznámené, ktoré sú označené logom DGP a v prípade ktorých sa preukázalo, že neboli prebraté a zhodnotené systémom DSD.

74 V bode 194 uvedeného rozsudku Súd prvého stupňa konštatoval, že napriek tejto okolnosti nemožno vylúčiť, že výrobcovia a predajcovia takýchto obalov musia zaplatiť určitú sumu DSD ako protihodnotu za samotné umiestnenie loga DGP na obale, keďže toto umiestnenie implikuje danie k dispozícii systému DSD pre spotrebiteľa a predstavuje teda použitie ochrannej známky DGP, ktoré je možné oceniť.

75 Ako aj Súd prvého stupňa sám uviedol v tom istom bode, suma, ktorú by DSD mohol prípadne vyberať ako protihodnotu za umiestnenie ochrannej známky DGP je odlišná od poplatku, ktorý je splatný v prípade obalov naozaj zozbieraných a zhodnotených DSD na základe zmluvy o užívaní loga.

76 Z vyššie uvedeného vyplýva v prvom rade, že Súd prvého stupňa vôbec nekonštatoval v bode 194 napadnutého rozsudku, že DSD by mohol vyberať ako protihodnotu za danie k dispozícii svojho systému sumu zodpovedajúcu cene služby zberu a zhodnotenie.

77 Z toho vyplýva v druhom rade, že bod 194 napadnutého rozsudku sa týka dôsledkov opatrení uvedených v spornom rozhodnutí a nie konštatovania zneužitia dominantného postavenia. Jeho cieľom je len konštatovať, že na rozdiel od toho, čo DSD tvrdil na Súde prvého stupňa, sporné rozhodnutie nespôsobuje, že by DSD nemohol vyberať sumu za samotné umiestnenie ochrannej známky DGP na obaly.

- 78 Preto rozporuplnosť odôvodnenia uvádzanú zo strany DSD nie je možné považovať za dôvodnú a prvý odvolací dôvod sa v dôsledku toho musí zamietnuť.

O druhom odvolacom dôvode založenom na skreslení významu zmluvy o užívaní loga a iných prvkov spisu

Argumentácia účastníkov konania

- 79 DSD tvrdí, že v jadre sporu ide o konštatovanie uvedené v bode 111 odôvodnenia sporného rozhodnutia, podľa ktorého „DSD stanovuje ceny, ktoré nie sú spravodlivé vždy, keď kvantita obalov označených logom [DGP] je vyššia ako kvantita obalov, ktoré prevezme hromadný systém“ [*neoficiálny preklad*]. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti konštatoval, že podľa zmluvy o užívaní loga DSD udeľuje izolovanú licenciu na použitie loga DGP, teda licenciu na označovanie obalov, ktoré nevyužívajú systém DSD.
- 80 Toto konštatovanie predstavuje skreslenie významu zmluvy o užívaní loga, keďže táto zmluva sa obmedzuje len na poskytnutie práva používať logo DGP v spojitosti s prevzatím povinností vyplývajúcich z nariadenia o obaloch.
- 81 Uvedené konštatovanie skresľuje okrem toho iné prvky spisu. V tejto súvislosti DSD zdôrazňuje, že z korešpondencie medzi ním a Komisiou v priebehu správneho konania totiž vyplynulo, že DSD neudelil licenciu s dôsledkom uvádzaným Súdom prvého stupňa, ale že iba odmietol súhlasiť s návrhom Komisie, aby mohli byť obaly určené pre konkurenčné systémy zneškodnenia označené logom DGP.

- 82 Konštatovanie Súdu prvého stupňa, týkajúce sa „izolovanej licencie“, navyše skreslilo význam prvkov spisu, z ktorých tento súd sám výslovne vychádzal, najmä v bode 163 napadnutého rozsudku, akými sú určité rozsudky nemeckých súdov a sťažnosti, ktoré boli doručené Komisii.
- 83 Podľa Komisie, Vfw, Landbell, BellandVision a Interseroh Súd prvého stupňa jednoducho nevykonal konštatovanie, týkajúce sa „izolovanej licencie“, ktoré mu pripisuje DSD.
- 84 Vfw, Landbell a BellandVision tvrdia okrem toho, že tento odvolací dôvod je neprípustný, keďže DSD nemôže zakladať svoje odvolanie na údajne nesprávnom posúdení skutkových okolností, ale len na tom, že Súd prvého stupňa porušil právne ustanovenia.

Posúdenie Súdny dvorom

- 85 Na rozdiel od toho, čo tvrdia Vfw, Landbell a BellandVision, tento odvolací dôvod založený na skreslení významu zmluvy o užívaní loga a iných prvkov spisu, je prípustný.
- 86 Omyl vytýkaný zo strany DSD Súdu prvého stupňa sa totiž týka skreslenia dôsledkov, ktoré vytvára licencia poskytnutá zmluvou o užívaní loga.
- 87 Ako sa uvádza v bode 11 tohto rozsudku, cieľom zmluvy o užívaní loga je umožniť zúčastneným podnikom na systéme DSD zbaviť sa svojej povinnosti zberu

a zhodnotenia obalov, ktoré oznámia DSD. V tejto súvislosti táto zmluva stanovuje, že podniky prístupujúce k systému DSD musia umiestniť logo DGP na každý obal oznámený DSD a určený na vnútornú spotrebu v Nemecku.

88 Z týchto skutočností vyplýva, že licencia na používanie loga poskytnutá zákazníkom DSD sa týka umiestnenia loga DGP na všetkých obaloch oznámených DSD a určených na vnútornú spotrebu v Nemecku.

89 Tak ako vyplýva najmä z článku 1 sporného rozhodnutia, zneužitie dominantného postavenia konštatované Komisiou spočíva v tom, že zmluva o užívaní loga vyžaduje od zákazníkov DSD zaplatenie poplatku pre všetky obaly oznámené DSD aj keď sa preukáže, že niektoré z nich boli prebraté a zneškodnené prostredníctvom iných, konkurenčných hromadných systémov alebo individuálnych systémov.

90 Je potrebné konštatovať, že Súd prvého stupňa neskreslil význam týchto prvkov spisu.

91 Teda, v bode 141 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa správne rozhodol, že „iba ustanovenia zmluvy o užívaní loga týkajúce sa poplatku sú [sporným] rozhodnutím označené za zneužívajúce [a, že uvedené] rozhodnutie nekritizuje skutočnosť, že [uvedená zmluva] ukladá výrobcovi alebo predajcovi, ktorý sa snaží využívať systém DSD, umiestniť logo [DGP] na každý oznámený a doručený obal určený na vnútroštátnu spotrebu“.

92 Pokiaľ ide konkrétne o rozsah licencie poskytovanej zmluvou o užívaní loga, DSD sa nepodarilo identifikovať časti napadnutého rozsudku, v ktorých Súd prvého stupňa opísal nesprávne dôsledky tejto licencie. Pokiaľ ide o časti venované posúdeniu skutkových a právnych okolností, ktoré vykonal Súd prvého stupňa, DSD sa obmedzil v rámci tohto odvolacieho dôvodu na uvedenie bodov 119, 163 a 164 napadnutého rozsudku, v ktorých Súd prvého stupňa pripomenul obsah sporného rozhodnutia a usúdil, že napriek tvrdeniam DSD týkajúcim sa potreby zachovať riadne fungovanie

jeho systému, Komisia konštatovala správne, že je zneužitím vyžadovať poplatok za všetky obaly označené DSD a označené logom DGP, aj keď bol predložený dôkaz, že niektoré z týchto obalov boli prebraté a zhodnotené iným hromadným systémom alebo individuálnym systémom.

93 Z vyššie uvedeného vyplýva, že druhý odvolací dôvod je takisto potrebné zamietnuť.

O treťom odvolacom dôvode založenom na nedostatočnom odôvodnení, skreslení skutkových okolností a nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o výlučné práva spojené s logom DGP

Argumentácia účastníkov konania

94 Podľa DSD konštatovanie uvedené v bode 161 napadnutého rozsudku, podľa ktorého logo DGP nepožíva takú výlučnosť, ako tvrdí DSD, takže nemôže obmedzovať poskytovanie licencie iba na obaly zneškodnené jeho systémom, je nedostatočne odôvodnené. Uvedené konštatovanie sa zakladá v podstate na záveroch vyvedených Súdom prvého stupňa v bode 130 a nasl. napadnutého rozsudku a z prednesov a odpovedí účastníkov konania na pojednávaní, bez toho, aby bolo možné určiť, aký bol skutočný predmet tohto kontradiktórneho dialógu medzi účastníkmi konania.

95 Ďalej, konštatovanie v bode 139 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „výrobca alebo predajca obalov neprevádza na DSD určité množstvo obalov určených na to, aby boli označené logom [DGP], ale skôr množstvo materiálov, ktoré tento výrobca alebo tento predajca uvedie na trh v Nemecku a ktorých odobratie a zhodnotenie zamýšľa zveriť systému DSD“, je zjavne v rozpore s ustanoveniami zmluvy o užívaní loga, týkajúcimi sa oznamovania obalov a poskytovania licencie, ustanoveniami nariadenia o obaloch týkajúcimi sa zbavenia sa povinnosti zneškodnenia, požiadavkou transparentnosti

vyplývajúcou z uvedeného nariadenia a s požiadavkou vyplývajúcou z práva ochranných známk, podľa ktorej obaly patriace do systému DSD musia byť identifikovateľné.

- 96 Takisto body 129 a 154 napadnutého rozsudku, podľa ktorých obal odovzdaný do systému DSD môže súčasne patriť do iného systému zneškodnenia, skresľujú význam prvkov spisu, najmä nariadenie o obaloch.
- 97 Bod 137 uvedeného rozsudku, podľa ktorého distribútor, ktorý pristúpil k hromadnému systému, môže neskôr osobne zrealizovať prevzatie a zhodnotenie, *a vice versa*, takisto skresľuje význam nariadenia o obaloch. Totižto, podľa tohto nariadenia, účasť na hromadnom systéme spôsobuje zbavenie sa povinnosti zneškodnenia. V dôsledku toho v prípade obalov patriacich do hromadného systému nie je možné použiť neskôr individuálny systém.
- 98 Konštatovania Súdu prvého stupňa sú okrem toho nezlučiteľné s právom ochranných známk. Situácia opísaná Súdom prvého stupňa, v ktorej obaly nezneškodnené systémom DSD môžu byť označené logom DGP, by zbavila toto logo jeho rozlišovacej spôsobilosti. DSD zdôrazňuje, že uvedené logo, ako zapísaná ochranná známka, výlučne odkazuje na jeho systém a teda jeho služby.
- 99 Komisia tvrdí, že Súd prvého stupňa vysvetlil v odôvodnení napadnutého rozsudku, kritizovanom DSD, skúmanie, ktoré vykonal, pokiaľ ide o rozlišovaciu spôsobilosť loga DGP a fungovanie zmiešaných systémov, teda kombinácie systému DSD a iného hromadného systému alebo individuálneho systému.
- 100 Pokiaľ ide o bod 154 napadnutého rozsudku, Komisia uvádza, že Súd prvého stupňa v tomto bode správne pochopil vyhlásenia nemeckej vlády, že ten istý obal môže byť

implikovaný vo viacerých systémoch súčasne. DSD pripisuje chybné nariadeniu o obaloch prístup sústredený na individuálny obal, čo nezodpovedá hospodárskym podmienkam zmiešaných riešení.

- 101 Pokiaľ ide o bod 137 napadnutého rozsudku, Komisia poznamenáva, že ide o *obiter dictum* týkajúce sa realizácie prípadných opravných mechanizmov v prípade, že miery zhodnotenia by neboli dosiahnuté. Okrem toho a v každom prípade, kritika DSD týkajúca sa uvedeného bodu rozsudku nie je dôvodná.
- 102 Pokiaľ ide o bod 161 napadnutého rozsudku, Komisia uvádza, že logo DGP informuje iba o jednej možnosti prevzatia a zhodnotenia zo strany DSD. Pripomína, že toto logo je určené na informovanie obchodných centier a konečného spotrebiteľa, že obal, na ktorom je umiestnené, možno zneškodniť prostredníctvom systému DSD.
- 103 Podľa Vf w spoločnosť DSD tvrdí nesprávne, že obal nemôže byť integrovaný do dvoch rozličných systémov.
- 104 Landbell a BellandVision tvrdia, že tento odvolací dôvod v rozsahu, v akom sa snaží odôvodniť zneužitie dominantného postavenia nariadením o obaloch a právom ochranných známk, je zjavne nedôvodný. Na rozdiel od toho, čo tvrdí DSD sú zmiešané systémy prípustné, ako napokon vyhlásila aj nemecká vláda.
- 105 Podľa Interseroh, DSD prezentuje nesprávnym spôsobom nariadenie o obaloch, keď tvrdí, že služba prevzatia povinností zneškodnenia sa týka konkrétneho obalu.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 106 Je potrebné najprv konštatovať, že tvrdenia DSD, podľa ktorých umiestnenie loga DGP na nezneškodnené obaly jeho systémom predstavuje porušenie práva ochranných známk, sa zhodujú v podstate so štvrtým odvolacím dôvodom. Budú teda preskúmané v rámci neho.
- 107 DSD týmto odvolacím dôvodom navyše v podstate tvrdí, že konštatovania Súdu prvého stupňa v bodoch 139, 154 a 161 napadnutého rozsudku sú nedostatočne odôvodnené a skresľujú význam niektorých prvkov spisu.
- 108 V bode 139 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa vyvodil z prvkov a úvah uvedených v bodoch 129 až 138 uvedeného rozsudku, že je možné, aby výrobcovia a predajcovia obalov používali zmiešané systémy, aby sa zbavili povinností zberu a zhodnotenia, stanovených nariadením o obaloch.
- 109 Ako vyplýva najmä z bodov 129 a 154 napadnutého rozsudku, toto konštatovanie Súdu prvého stupňa týkajúce sa zmiešaných systémov sa týka skutočnosti, namietanej odvolateľom, že obal zverený DSD a označený logom DGP môže súčasne patriť do systému prebratia a zhodnotenia odlišného od systému DSD.
- 110 Z dôvodov vyjadrených v bodoch 131 až 138 napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že Súd prvého stupňa založil svoje odôvodnenie na úsudku, že to, či obal je alebo nie je označený logom DGP nie je rozhodujúce. Podľa Súdu prvého stupňa záleží výlučne na tom, aby množstvá materiálov, ktoré sa majú zhodnotiť a uvedené na trh výrobcom alebo predajcom boli účinne odobraté a zhodnotené a aby boli takto dosiahnuté miery zhodnotenia stanovené v nariadení o obaloch.

- 111 V tomto kontexte Súd prvého stupňa v bode 137 napadnutého rozsudku uviedol príklad zberu a zhodnotenia plastových odpadov reťazca rýchleho občerstvenia.
- 112 Ako aj Komisia správne uviedla, spomínaný bod 137 predstavuje *obiter dictum*. Na účely skúmania odvolania záleží práve na konštatovaní Súdu prvého stupňa v bodoch 139, 154 a 161 napadnutého rozsudku, podľa ktorého neexistuje výlučná spojitosť medzi obalmi označenými logom DGP a službami prevzatia a zhodnotenia, ktoré vykonáva DSD.
- 113 V prvom rade Súd prvého stupňa dostatočne uviedol dôvody, ktoré ho viedli k tomuto záveru.
- 114 Je potrebné v tejto súvislosti pripomenúť, že povinnosť odôvodnenia nevyžaduje, aby Súd prvého stupňa vypracoval odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom rozoberalo jednotlivu všetky úvahy vyjadrené účastníkmi sporu, a že odôvodnenie teda môže byť implicitné, avšak pod podmienkou, že umožní zúčastneným osobám oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Súd prvého stupňa neprijal ich tvrdenia, a poskytne Súdnemu dvoru dostatok prostriedkov, aby mohol vykonať svoje preskúmanie (pozri najmä rozsudky zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 372; z 25. októbra 2007, Komninou a i./Komisia, C-167/06 P, bod 22, ako aj FIAMM a i./ Rada a Komisia, už citovaný, bod 96).
- 115 Napadnutý rozsudok odpovedá podrobne na argumentáciu DSD, pokiaľ ide o údajnú výlučnosť pripisovanú logu DGP a umožňuje Súdnemu dvoru vykonať súdne preskúmanie. Súd prvého stupňa podrobne uviedol v bodoch 131 až 138 ako aj v bodoch 150 až 154 napadnutého rozsudku dôvod, pre ktorý sa domnieva, že nariadenie o obaloch a iné prvky spisu umožňujú dospieť k záveru, že obal označený logom DGP nepatrí nevyhnutne iba do systému DSD.

116 V druhom rade je potrebné uviesť, že na rozdiel do toho, čo tvrdí DSD, konštatovania Súdu prvého stupňa neskresľujú ani nariadenie o obaloch ani zmluvu o užívaní loga.

117 V tejto súvislosti postačuje konštatovať, že DSD neidentifikoval ustanovenia alebo časti nariadenia o obaloch, z ktorých by vyplývalo, že každý jednotlivý obal môže byť zneškodnený iba jedným systémom a že preto obal označený logom DGP je nevyhnutne zneškodnený systémom DSD. Takisto nepreukázal, že by zmluva o užívaní loga poskytovala indikácie v tomto zmysle.

118 Pokiaľ ide o napokon o požiadavku transparentnosti, DSD nepredložil konkrétne indície o tom, že výklad podaný Komisiou a Súdom prvého stupňa, uvedený v bode 154 napadnutého rozsudku, podľa ktorého je potrebné jasne definovať tak na vedomie spotrebiteľov ako aj orgánov, ktoré obaly podliehajú povinnosti odobratia v predajných miestach alebo v ich bezprostrednej blízkosti a ktoré tejto povinnosti nepodliehajú, by skresľoval prvky v spise. Okrem toho nepreukázal, že umiestnenie loga DGP na obaly, ktoré sú zneškodnené iným systémom, odlišným od systému DSD, by bolo v rozpore s týmto cieľom transparentnosti. Umiestnenie uvedeného loga na obale oznámenom systému DSD totiž jasne indikuje spotrebiteľom a dotknutým orgánom, nezávisle od toho, či uvedený obal je naozaj zneškodnený týmto systémom alebo iným systémom, že predmetný obal už nepodlieha povinnosti odobratia v predajných miestach alebo v ich bezprostrednej blízkosti, ale bol oznámený DSD.

119 Z vyššie uvedeného ako celku vyplýva, že tretí odvolací dôvod musí byť zamietnutý.

O štvrtom odvolacom dôvode založenom na porušení práva Spoločenstva týkajúceho sa ochranných známk

Argumentácia účastníkov konania

- 120 DSD tvrdí, že konštatovanie vykonané v bode 161 napadnutého rozsudku, podľa ktorého logo DGP nemožno priznať výlučnosť požadovanú jeho majiteľom, keďže takáto výlučnosť „[by mala] iba ten účinok, že [by bránila] výrobcom a predajcom obalov využívať zmiešaný systém a [legitimizovala by možnosť] pre žalobcu byť odmenený za službu, o ktorej dotknuté osoby preukázali, že nebola konkrétne uskutočnená“, je v rozpore s článkom 5 smernice 89/104, ktorý zveruje majiteľovi ochrannej známky výlučné právo. Uvedené konštatovanie predstavuje teda porušenie práva Spoločenstva týkajúceho sa ochranných známk.
- 121 Podľa Komisie výlučnosť opísaná v článku 5 smernice 89/104 nemá nič spoločné s výlučnosťou vysvetlenou v bode 161 napadnutého rozsudku. V tejto časti napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa iba vyvodil dôsledky z odôvodnenia uvedeného v bodoch 156 a 157 tohto rozsudku, podľa ktorého logo DGP vyjadruje iba možnosť zneškodnenia a jeho pôvodná funkcia nie je ovplyvnená, keď obal označený týmto logom je tiež predmetom iných možností zneškodnenia.
- 122 Komisia dodáva, že sporné rozhodnutie nespôsobuje neoprávnené používanie ochrannej známky, teda používanie zo strany osôb, s ktorými DSD neuzavrel zmluvu.
- 123 VfW poznamenáva, že logo DGP nie je ochrannou známkou v klasickom zmysle pojmu. Pripomína, že ochrannú známku charakterizujú výrobky alebo služby, ktoré s rovnaké alebo podobné ako sú tie, pre ktoré bola zapísaná ochranná známka. Logo DGP slúži výlučne na uvedenie účasti na hromadnom systéme a nie na identifikáciu rovnakých alebo podobných výrobkov alebo služieb.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 124 Je potrebné najprv uviesť, že tvrdenie Vfw, podľa ktorého logo DGP nemožno naozaj považovať za ochrannú známku, nemožno uznať. Je totiž nesporné, že uvedené logo bolo zapísané ako ochranná známka Nemeckým úradom pre patenty a ochranné známky pre služby zberu, triedenia a zhodnotenia odpadov.
- 125 Pokiaľ ďalej ide o údajné porušenie článku 5 smernice 89/104 Súdom prvého stupňa, je potrebné pripomenúť, že podľa odseku 1 písm. a) tohto článku zveruje zapísaná ochranná známka jej majiteľovi výlučné právo, na základe ktorého má tento majiteľ právo zabrániť všetkým tretím stranám, ktoré nemajú jeho súhlas, aby v obchodnom styku používali označenie, ktoré je zhodné s ochrannou známkou pre tovary alebo služby, ktoré sú zhodné s tými, pre ktoré je ochranná známka zapísaná.
- 126 Preto DSD tým, že tvrdí, že Súd prvého stupňa porušil v bode 161 napadnutého rozsudku výlučné právo týkajúce sa používania loga, ktorého je majiteľom a odvoláva sa v tejto súvislosti na článok 5 smernice 89/104, navrhuje, že Súd prvého stupňa mal konštatovať, že sporné rozhodnutie mu protiprávne zabránilo zakázať tretím osobám používanie označenia zhodného s jeho logom. DSD zdôraznil toto tvrdenie na pojednávaní, pričom podčiarkol, že z dôvodu povinností uvedených v spornom rozhodnutí a ich schválenia Súdom prvého stupňa sa stalo v praxi logo DGP disponibilné pre všetkých.
- 127 Na účely odpovede na túto argumentáciu je potrebné rozlišovať medzi používaním loga DGP zmluvnými partnermi DSD a prípadným používaním toho istého loga tretími osobami.
- 128 Pokiaľ ide o používanie loga DGP zmluvnými partnermi DSD, je potrebné uviesť, že zo samotného znenia článku 5 smernice 89/104 vyplýva, že toto ustanovenie sa netýka prípadu, keď tretia osoba používa ochrannú známku so súhlasom jej majiteľa. O takýto

prípád ide najmä vtedy, keď majiteľ udelí oprávnenie na základe licenčnej zmluvy svojim zmluvným partnerom na používanie jeho ochrannej známky.

129 Z toho vyplýva, že DSD sa nemôže úspešne odvolávať na výlučné právo, ktoré mu dáva logo DGP, pokiaľ ide o používanie tohto loga výrobcami a predajcami, ktorí uzavreli zmluvu o používaní uvedeného loga s DSD. Smernica 89/104 stanovuje v článku 8 ods. 2, že majiteľ ochrannej známky môže uplatniť svoje práva z tejto ochrannej známky proti majiteľovi licencie, ktorý porušil ustanovenia licenčnej zmluvy uvedené v tom istom ustanovení tejto smernice. Ako však aj uviedol generálny advokát v bode 192 svojich návrhov, v predmetnom prípade sám DSD vytvoril systém, ktorý predpokladá umiestnenie loga DGP na všetky oznámené obaly, hoci niektoré z nich neprevezme tento systém. Je teda nesporné, že používanie loga DGP na všetkých obaloch oznámených DSD ukladá licenčná zmluva a v dôsledku toho je s ňou zlučiteľné.

130 Pokiaľ ide o to, že DSD tvrdí, že opatrenia uložené Komisiou spôsobujú, že používanie loga DGP osobami oprávnenými z licencií je čiastočne zdarma, stačí pripomenúť, že jediným cieľom a účinkom sporného rozhodnutia je zabrániť DSD, aby bol odmeňovaný za služby zberu a zhodnotenia, o ktorých sa preukáže, že ich táto spoločnosť neposkytla. Takéto opatrenia nie sú nezlučiteľné s pravidlami stanovenými smernicou 89/104.

131 Okrem toho, ako aj Súd prvého stupňa správne konštatoval v bode 194 napadnutého rozsudku, nemožno vylúčiť, že umiestnenie loga DGP na obaloch, či už patria do systému DSD alebo nie, je možné vyjadriť cenou, ktorú, hoci by aj nepredstavovala skutočnú cenu zberu a zhodnotenia, musí byť možné vyplácať DSD ako protihodnotu za samotné použitie ochrannej známky.

132 Pokiaľ ide o prípadné používanie loga DGP tretími osobami inými ako zmluvnými partnermi DSD, je potrebné konštatovať, že ani sporné rozhodnutie, ani napadnutý rozsudok nekonštatujú, že by takéto používanie bolo možné z hľadiska práva

ochranných známk. V tejto súvislosti, Súd prvého stupňa správne konštatoval v bode 180 napadnutého rozsudku, že povinnosti definované v spornom rozhodnutí sa týkajú len vzťahov medzi DSD a „výrobca[ami] alebo predajc[ami] obalov, ktorí sú buď zmluvnými partnermi DSD v rámci zmluvy o užívaní loga... alebo majiteľmi licencie na užívanie ochrannej známky [DGP] v inom členskom štáte v rámci systému odobratia alebo zhodnotenia užívajúceho logo zodpovedajúce tejto ochrannej známke...“.

- 133 Preto prípadné používanie loga DGP tretími osobami, inými ako zmluvnými partnermi DSD, nemožno pripísať ani Komisii ani Súdu prvého stupňa. Nič nebráni okrem toho DSD, aby podal žaloby proti takýmto tretím osobám na príslušné vnútroštátne súdy.
- 134 Z vyššie uvedených úvah ako celku vyplýva, že štvrtý odvolací dôvod musí byť takisto zamietnutý.

O piatom odvolacom dôvode založenom na porušení článku 82 ES

Argumentácia účastníkov konania

- 135 Súd prvého stupňa údajne tým, že konštatoval nedostatočne odôvodneným spôsobom a v rozpore s prvkami v spise, že DSD sa dopúšťal zneužívania tým, že vydával licencie na používanie loga DGP nezávisle od využívania systému DSD a tým, že vyžadoval zaplatenie poplatku dlžného na základe licencie vrátane prípadu, keď osoba, ktorej bola vydaná licencia predložila dôkaz, že nepoužila uvedený systém, porušil článok 82 ES.

- 136 Podľa DSD, keby Súd prvého stupňa vykonal správne právne posúdenie, nevyhnutne by došiel k záveru, že DSD nevydáva licencie na používanie svojho loga nezávisle od použitia systému DSD, takže sporné rozhodnutie by muselo byť vykladané v tom zmysle, že odmietnutie poskytnutia takejto licencie predstavuje zneužitie. Účinkom uvedeného rozhodnutia by teda bola povinnosť DSD poskytnúť licenciu. Súd prvého stupňa tak neuznal skutočnosť, že podmienky potrebné nato, aby takáto povinnosť bola odôvodnená, neboli splnené. Toto porušenie predstavuje nesprávne právne posúdenie.
- 137 DSD dodáva, že napadnutý rozsudok spôsobil, že je možná čiastočná účasť na systéme DSD (vrátane napríklad vo výške iba 0,1 % obalov označených logom DGP) bez toho, aby DSD mohol preveriť prípustnosť alebo legitímnosť takejto nízkej účasti. DSD najmä nemôže preveriť, či sú splnené dôvody, ktoré podľa sporného rozhodnutia spôsobujú nevyhnutnosť umiestnenia loga DGP na všetkých výrobkoch, hoci len časť výrobkov patrí do systému DSD. Príklad prípadnej nízkej a svojvoľnej účasti na systéme DSD, keď sa logo DGP umiestni na všetky obaly, ešte viac dokazuje to, že sporné rozhodnutie ukladá povinnosť poskytnúť licenciu na používanie uvedeného loga.
- 138 Komisia, Landbell a BellandVision pripomínajú, že sporné rozhodnutie a napadnutý rozsudok sa nezakladajú na predpoklade licencie na používanie loga DGP nezávisle od používania systému DSD ale zaujímajú sa o výšku poplatku pripadajúceho na poskytnuté služby. Takisto, tieto rozhodnutia a rozsudok v dôsledku toho nespôsobili, že by DSD mal povinnosť poskytnúť licenciu na používanie loga DGP výrobcom a predajcom, ktorým ju nechce poskytnúť.
- 139 Podľa Vfw spočíva tento odvolací dôvod na nesprávnom pochopení predmetu sporu, keďže Komisia nechcela uložiť DSD povinnosť poskytnúť takúto licenciu, ale výlučne zabrániť tejto spoločnosti využívať svoje dominantné postavenie na vylúčenie hospodárskej súťaže, ktorá sa vyskytuje v prípade konkurenčných systémov.

140 Interseroh tiež tvrdí, že Súd prvého stupňa neuviedol vôbec v napadnutom rozsudku, že by DSD ponúkal licenciu na používanie loga DGP nezávisle od používania systému DSD. Napadnutý rozsudok ani nevytvoril povinnosť pre DSD poskytnúť takúto licenciu.

Posúdenie Súdnym dvorom

141 Ako Súd prvého stupňa pripomenul v bode 121 napadnutého rozsudku, z článku 82 ods. 2 písm. a) ES vyplýva, že zneužitie dominantného postavenia môže zahŕňať najmä priame alebo nepriame vynucovanie cien alebo iných obchodných podmienok, ktoré by neboli v súlade s dobrými mravmi.

142 V tom istom bode napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa pripomenul ustálenú judikatúru, podľa ktorej ide o zneužívanie dominantného postavenia, keď podnik majúci dominantné postavenie požaduje za svoje služby ceny, ktoré nie sú v súlade s dobrými mravmi alebo sú neprimerané vo vzťahu k hospodárskej hodnote poskytovaného plnenia (pozri najmä rozsudky Súdneho dvora z 11. novembra 1986, *British Leyland/Komisia*, 226/84, Zb. s. 3263, bod 27, a zo 17. mája 2001, *TNT Traco*, C-340/99, Zb. s. I-4109, bod 46).

143 Ako Súd prvého stupňa rozhodol v bode 164 napadnutého rozsudku, po analýze vykonanej v bodoch 119 až 163 uvedeného rozsudku, správanie vytykané DSD v článku 1 sporného rozhodnutia a spočívajúce vo vyžadovaní zaplata poplatku za všetky obaly uvedené na trh v Nemecku s logom DGP, hoci títo zákazníci tejto spoločnosti preukážu, že nevyužívajú systém DSD pre časť alebo pre všetky z týchto obalov, sa považuje za zneužitie dominantného postavenia v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a judikatúry. Okrem toho z bodov 107 až 117 a 126 až 133 tohto rozsudku vyplýva, že toto posúdenie, ktoré vykonal Súd prvého stupňa, je dostatočne odôvodnené a nedošlo k žiadnemu nesprávnemu posúdeniu skutkových okolností alebo nesprávnemu právnemu posúdeniu, na ktoré sa odvoláva DSD na základe svojich výlučných práv spojených s logom DGP.

- 144 Súd prvého stupňa takisto správne uviedol v bode 91 napadnutého rozsudku, že ak došlo k zneužitiu dominantného postavenia, Komisia má podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 17 právomoc zaviazat' DSD, aby skončil s konštatovaným porušovaním.
- 145 Ako aj Súd prvého stupňa poznamenal v tom istom bode napadnutého rozsudku, povinnosť uložená DSD v článku 3 sporného rozhodnutia, zaviazat' sa vo vzťahu k všetkým zmluvným stranám zmluvy o užívaní loga nevyberat' poplatok za množstvá predajných obalov uvedených na trh v Nemecku s logom DGP, pre ktoré sa nevyužíva služba prevzatia povinnosti zneškodňovania odpadov poskytovaná zo strany DSD a pre ktoré povinnosti uložené nariadením o obaloch sú splnené iným spôsobom, nie je nič iné ako vedľajším záväzkom plynúcim z konštatovania zneužitia dominantného postavenia a výkonu uvedenej právomoci zo strany Komisie zaviazat' DSD, aby skončil toto porušovanie.
- 146 Napokon, na rozdiel od toho, čo tvrdí DSD, povinnosť uložená v článku 3 sporného rozhodnutia nespôsobuje vôbec vznik povinnosti poskytnúť licenciu na používanie loga DGP. Uvedené rozhodnutie totižto neobsahuje žiadne opatrenie ovplyvňujúce voľný výber DSD, pokiaľ ide o osoby, s ktorými uzavrie zmluvu o užívaní loga a ktorým poskytne v dôsledku toho uvedenú licenciu. Sporné rozhodnutie ukladá DSD len povinnosť nevyžadovat' od svojich zmluvných partnerov zaplatenie za služby prevzatia a zhodnotenia, ktoré neposkytol.
- 147 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je potrebné dospieť k záveru, že Súd prvého stupňa neporušil článok 82 ES a v dôsledku toho zamietnuť piaty odvolací dôvod.

O šiestom odvolacom dôvode založenom na porušení článku 3 nariadenia č. 17 a zásady proporcionality

Argumentácia účastníkov konania

- 148 DSD tvrdí po prvé, že nariadenie o obaloch a právo ochranných známk bráni tomu, aby bol povinný udeliť licenciu na používanie loga DGP. Opatrenia uložené článkom 3 a nasl. sporného rozhodnutia však znamenajú presne uloženie takejto povinnosti. Súd prvého stupňa tým, že neuznal protiprávnosť týchto opatrení porušil článok 3 nariadenia č. 17, ktorý stanovuje, že ak Komisia konštatuje porušenie článku 81 ES alebo článku 82 ES, môže zaviazat rozhodnutím dotknuté podniky, aby skončili toto porušovanie.
- 149 Po druhé DSD tvrdí, že je v rozpore s nariadením o obaloch a právom ochranných známk brániť mu vyžadovať od jeho klientov, aby umiestnili na obaly opatrené logom DGP, ktoré ale nie sú zneškodňované systémom DSD, informáciu, ktorá umožňuje neutralizovať rozlišovací účinok jeho ochrannej známky. Súd prvého stupňa tým, že zamietol v bode 200 napadnutého rozsudku toto podstatné tvrdenie DSD, podľa ktorého obaly opatrené logom DGP a zneškodnené systémom DSD musia byť spôsobilé rozlíšenia od obalov, na ktorých je umiestnené to isté logo, ale ktoré nie sú zneškodňované týmto systémom, nepochopil, že článok 3 sporného rozhodnutia predstavuje porušenie článku 3 nariadenia č. 17 rovnako ako aj zásady proporcionality.
- 150 Podľa Komisie, Landbell a BellandVision prvé tvrdenie predložené v rámci tohto odvolacieho dôvodu sa opiera o nesprávny predpoklad, podľa ktorého Súd prvého stupňa vychádzal z možnosti izolovanej licencie na používanie loga DGP.
- 151 Pokiaľ ide o druhé tvrdenie DSD, Komisia uvádza, že ani nariadenie o obaloch ani právo ochranných známk nevyžadujú identifikáciu rôznych obalov, ktorá by umožňovala prideliť ich DSD alebo inému prevádzkovateľovi. Landbell a BellandVision súhlasia

s touto argumentáciou a dodávajú, že vysvetľujúca informácia, podľa ktorej obal nepatrí do systému DSD, nie je takej povahy, aby napravila zneužívajúce správanie DSD.

Posúdenie Súdny dvorom

- 152 Ako už bolo konštatované v bode 146 tohto rozsudku, sporné rozhodnutie neukladá DSD povinnosť poskytnutia licencie na používanie loga DGP.
- 153 Prvé tvrdenie na podporu šiesteho odvolacieho dôvodu teda nemožno uznať.
- 154 Pokiaľ ide o tvrdenie DSD, podľa ktorého obaly opatrené logom DGP a zneškodnené systémom DSD musia byť spôsobilé rozlíšenia od obalov, na ktorých je umiestnené to isté logo, ale ktoré nie sú zneškodňované týmto systémom, Súd prvého stupňa konštatoval v bode 200 napadnutého rozsudku, že vzhľadom na existenciu zmiešaných systémov nie je možné vykonávať rozlišovanie navrhované zo strany DSD.
- 155 Toto konštatovanie nie je nesprávne. Ako bolo uvedené v bode 129 tohto rozsudku, DSD sám stanovil svojim zmluvným partnerom povinnosť umiestnenia loga DGP na všetky jemu oznámené obaly. Ako uviedol generálny advokát v bode 240 svojich návrhov, nie je možné vopred určiť, aká bude cesta obalu. Nie je teda možné v okamihu balenia alebo predaja zabaleného výrobku rozlišovať výrobky označené logom DGP, ktoré naozaj budú zneškodnené systémom DSD od tých, ktoré sú označené tým istým logom, ale budú zneškodnené iným systémom.

156 V dôsledku toho druhé tvrdenie na podporu šiesteho odvolacieho dôvodu je takisto nedôvodné.

157 Uvedený odvolací dôvod preto musí byť zamietnutý.

O siedmom odvolacom dôvode založenom na chybe v konaní

Argumentácia účastníkov konania

158 DSD vytýka Súdu prvého stupňa, že nahradil svoje vlastné odôvodnenie odôvodnením Komisie a porušil pravidlá upravujúce správne konanie, najmä právo byť vypočutý.

159 Súd prvého stupňa uviedol nové konštatovania, založené na vyhláseniach uskutočnených účastníkmi konania v priebehu pojednávania. Malo ísť o odpovede na podrobné otázky, ktoré položil Súd prvého stupňa, buď sotva tri týždne pred pojednávaním alebo v jeho priebehu, bez toho, aby naznačil, aké dôsledky mieni vyvodiť z týchto odpovedí alebo aby naznačil väzbu, ktorú videl medzi týmito otázkami a konštatovaniami sporného rozhodnutia.

160 Uvedené konštatovania Súdu prvého stupňa sú takisto novými z dôvodu, že ich predmet nebol uvedený ani v spornom rozhodnutí, ani vo vyjadreniach DSD alebo Komisie.

- 161 DSD má najmä na mysli dve konštatovania, konkrétne na jednej strane konštatovanie v bodoch 139 a 154 napadnutého rozsudku uvádzajúce, že obaly zverené DSD môžu zároveň patriť do hromadného systému a individuálneho systému a na druhej strane to, ktoré sa uvádza v bodoch 137 a 139 tohto rozsudku, že nariadenie o obaloch predvída množstvo opravných mechanizmov umožňujúcich výrobcom a predajcom prevziať povinnosti vyplývajúce z uvedeného nariadenia tak, že pridelia *a posteriori* obaly individuálnemu systému alebo hromadnému systému.
- 162 Podľa Komisie, Vfw, Landbell a BellandVision napadnutý rozsudok neobsahuje nič nové oproti tomu, čo už bolo preskúmané v priebehu správneho konania a v priebehu písomnej časti konania na Súde prvého stupňa.

Posúdenie Súdny dvorom

- 163 Je potrebné pripomenúť, že len Súd prvého stupňa rozhoduje o prípadnej potrebe doplnenia informácií, ktorými disponuje vo veci, o ktorej rozhoduje. Dôkazný charakter týchto informácií patrí do jeho právomoci nezávislého posúdenia skutkových okolností, ktoré nepodlieha preskúmaniu Súdny dvorom v rámci odvolania, okrem prípadov skreslenia dôkazov predložených Súdu prvého stupňa, alebo keď zo spisového materiálu vyplýva podstatná nepresnosť konštatovaní Súdu prvého stupňa (pozri najmä rozsudky z 10. júla 2001, *Ismeri Europa/Dvor audítorov*, C-315/99 P, Zb. s. I-5281, bod 19, ako aj z 11. septembra 2008, *Nemecko a i./KronoFrance*, C-75/05 P a C-80/05 P, Zb. s. I-6619, bod 78).
- 164 Preto nemožno vytýkať Súdu prvého stupňa, že pred samotným pojednávaním a na ňom adresoval sériu podrobných otázok účastníkom konania s cieľom doplniť informácie, ktorými už disponoval, a že z odpovedí na tieto otázky poskytnutých účastníkmi konania vyvodil určité závery.

165 Je potrebné okrem toho konštatovať, že Súd prvého stupňa sa držal predmetu sporu, ktorý vyplýval zo žaloby podanej DSD a nepridával nové prvky k tým, ktoré už boli uvedené v spornom rozhodnutí. Pokiaľ ide konkrétne o možnosť kombinácie viacerých systémov prebratia a zhodnotenia, najmä z bodov 20 a 23 odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že otázka zmiešaných systémov bola skúmaná Komisiou pri príležitosti vyšetrovania, ktoré vykonala a že táto otázka nepredstavuje v dôsledku toho nový prvok pridaný do spisu Súdom prvého stupňa.

166 Z toho vyplýva, že siedmy odvolací dôvod musí byť zamietnutý.

O ôsmom odvolacom dôvode založenom na porušení základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote

Argumentácia účastníkov konania

167 DSD tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil procesnej vady a poškodil jeho záujmy tým, že porušil základné právo na prerokovanie veci v primeranej lehote, tak ako je uznaná článkom 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaným v Ríme 4. novembra 1950 a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie vyhlásenej v Nice 7. decembra 2000 (Ú. v. ES C 364, s. 1).

168 DSD pripomína, že konanie na Súde prvého stupňa začalo 5. júla 2001 a skončilo 24. mája 2007. Aj keď sa zohľadnia obmedzenia, ktoré sú typické pre konania na súdoch Spoločenstva, toto trvanie bolo príliš dlhé. V tejto súvislosti uvádza, že od oznámenia skončenia písomnej časti konania 9. septembra 2002 do rozhodnutia prijatého 19. júna 2006 otvoriť ústnu časť konania a požiadať účastníkov konania, aby odpovedali na

niektoré otázky na pojednávaní uplynulo viac ako 45 mesiacov bez toho, aby bolo prijaté akékoľvek opatrenie počas tohto obdobia.

169 DSD tvrdí takisto, že prílišná dĺžka konania predstavuje vážne porušenie jeho záujmov, čo sa prejavilo okrem iného dopadom na jeho zmluvný model a činnosť, ako aj zbavením možnosti vyberať primeraný poplatok ako protihodnotu za jednoduché použitie loga DGP.

170 Podľa DSD zo znenia článku 58 v spojení s článkom 61 Štatútu Súdneho dvora vyplýva, že keď dôvod uvádzaný na podporu odvolania, založený na procesnej vade v konaní na Súde prvého stupňa, ktorá mala dopad na záujmy žalobcu, je dôvodný, rozsudok Súdu prvého stupňa musí Súdny dvor zrušiť. Toto pravidlo je, ako aj uznal Súdny dvor v už citovanom rozsudku *Baustahlgewebe/Komisia*, odôvodnené hospodárnosťou konania a cieľom zaručenia okamžitého a účinného prostriedku nápravy proti takémuto porušeniu.

171 DSD tvrdí, že takisto podľa článkov 58 a 61 Štatútu Súdneho dvora DSD takáto procesná vada v konaní na Súde prvého stupňa odôvodňuje zrušenie rozsudku Súdu prvého stupňa, nezávisle od toho, či táto protiprávnosť má dopad na riešenie sporu.

172 Komisia, Landbell a BellandVision uvádzajú, že v predmetnom prípade nič neumožňuje domnievať sa, že by bol vzťah medzi dĺžkou konania a výsledkom sporu. Okrem toho zrušenie napadnutého rozsudku by ešte viac predĺžilo dĺžku konania.

173 V každom prípade dĺžka konania je odôvodnená komplexnosťou sporu, za ktorú je zodpovedný sám DSD, keďže predložil rozsiahle vyjadrenia s početnými prílohami.

Takisto to platí aj pokiaľ ide o vec T-289/01, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok z 24. mája 2007, Duales System Deutschland/Komisija (Zb. s. II-1691), ktorú Súd prvého stupňa riešil súbežne s vecou T-151/01, v ktorej bol vydaný napadnutý rozsudok.

- 174 Pokiaľ ide o tvrdenia DSD týkajúce sa dopadu na jeho záujmy, Komisia ich považuje za nepresné. Pokiaľ ide konkrétne o obchodný model DSD, Komisia uvádza, že akékoľvek ustanovenie prijaté podľa článku 82 ES, ukladajúce, aby skončilo zneužívanie, spôsobuje nevyhnutne zmenu v obchodnej politike dotknutého podniku.
- 175 VfW poznamenáva, že DSD neutrpel žiadnu nevýhodu z dôvodu dĺžky konania, keďže mohol pokračovať vo svojich činnostiach a jeho postavenie na trhu sa podstatne neoslabilo. Navyše, aj keby existoval negatívny dopad na záujmy DSD, zrušenie napadnutého rozsudku by nebolo proporcionálnym opatrením.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 176 Ako vyplýva z článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora a z judikatúry, Súdny dvor je príslušný skúmať, či k porušeniam procesných pravidiel, ktoré sa nepriaznivo dotýkajú záujmov odvolateľa, došlo na Súde prvého stupňa, a je povinný zaistiť, aby boli dodržané všeobecné zásady práva Spoločenstva (rozsudky Baustahlgewebe/Komisija, už citovaný, bod 19, a z 15. júna 2000, TEAM/Komisija, C-13/99 P, Zb. s. I-4671, bod 36).
- 177 Pokiaľ ide o protiprávnosť uvádzanú v rámci tohto odvolacieho dôvodu, je potrebné pripomenúť, že článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd stanovuje, že každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným

zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

- 178 Ako všeobecná zásada práva Spoločenstva je takéto právo uplatniteľné v rámci súdnej žaloby proti rozhodnutiu Komisie (rozsudky *Baustahlgewebe/Komisia*, už citovaný, bod 21, ako aj z 1. júla 2008, *Chronopost a La Poste/UFEX a i.*, C-341/06 P a C-342/06 P, Zb. s. I-4777, bod 45).
- 179 Uvedené právo bolo okrem toho opäť potvrdené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie. Ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, tento článok sa týka zásady účinnej súdnej ochrany (rozsudky z 13. marca 2007, *Unibet*, C-432/05, Zb. s. I-2271, bod 37 z 3. septembra 2008, *Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia*, C-402/05 P a C-415/05 P, Zb. s. I-6351, bod 335, ako aj zo 16. decembra 2008, *Masdar (UK)/Komisia*, C-47/07 P, Zb. s. I-9761, bod 50).
- 180 Pokiaľ ide o to, že Komisia a VfW popierajú existenciu spojenia medzi dĺžkou konania a záujmami DSD a kladú teda otázku, či sa tento odvolací dôvod naozaj týka procesnej vady, ktorá by mala negatívny dopad na záujmy žalobcu v zmysle článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora, je potrebné uviesť, že podnik podávajúcí žalobu s cieľom zrušiť rozhodnutie, ktorým bol zaviazaný prispôsobiť typovú zmluvu, ktorú uzatvára so svojimi zákazníkmi, má zo zjavných dôvodov obchodnej politiky určitý záujem, aby sa rozhodlo v primeranej lehote o argumentácii, v ktorej tvrdí, že uvedené rozhodnutie je protiprávne. Okolnosť, že v iných veciach Súdny dvor skúmal otázku dĺžky konania v rámci žaloby proti rozhodnutiam Komisie ukladajúcim pokuty za porušenie práva hospodárskej súťaže (pozri najmä rozsudky *Baustahlgewebe/Komisia*, už citovaný, bod 21 z 2. októbra 2003, *Thyssen Stahl/Komisia*, C-194/99 P, Zb. s. I-10821, bod 154, ako aj *Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia*, už citovaný, bod 115), hoci v predmetnom prípade takáto pokuta nebola DSD uložená, nie je v tejto súvislosti relevantná.

- 181 Je potrebné takisto pripomenúť, že primeranosť lehoty rozhodovania sa posudzuje v závislosti od okolností vlastných každej veci, kam patrí aj zložitosť veci a správanie účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia, už citovaný, bod 116 a citovanú judikatúru, ako aj uznesenie z 26. marca 2009, Efkon/Parlament a Rada, C-146/08 P, bod 54).
- 182 V tejto súvislosti Súdny dvor upresnil, že zoznam relevantných kritérií nie je vyčerpávajúci a že posúdenie primeranosti uvedenej lehoty nevyžaduje systematické preskúmanie okolností prípadu vo vzťahu ku každému z nich, pokiaľ sa dĺžka konania javí odôvodnená aspoň vo vzťahu k jednému z nich. Z tohto dôvodu možno zložitosť veci alebo správanie žalobcu, ktoré predstavuje spomaľovanie konania, uznať ako odôvodnenie na prvý pohľad príliš dlhej lehoty (rozsudky z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 188 ako aj Thyssen Stahl/Komisia, už citovaný, bod 156).
- 183 V predmetnom prípade je potrebné konštatovať, že dĺžka konania pred Súdom prvého stupňa, ktorá bola približne 5 rokov a 10 mesiacov, nemôže byť odôvodnená žiadnou z vlastných okolností veci samotnej.
- 184 Najmä sa javí, že obdobie medzi oznámením skončenia písomnej časti konania v septembri 2002 a otvorením ústnej časti konania v júni 2006 trvalo 3 roky a 9 mesiacov. Dĺžku tohto obdobia nemožno vysvetľovať okolnosťami veci, či už ide o zložitosť veci, správanie účastníkov konania alebo ešte výskyt prekážok v konaní.
- 185 Pokiaľ ide konkrétne o zložitosť sporu, je potrebné konštatovať, že žaloby podané DSD proti spornému rozhodnutiu a rozhodnutiu 2001/837, ktoré požadovali podrobné skúmanie nariadenia o obaloch, zmluvných vzťahov DSD, rozhodnutí Komisie a tvrdení

uvádzaných DSD, neboli tak náročné alebo rozsiahle, aby bránili Súdu prvého stupňa urobiť syntézu týchto spisov a pripraviť ústnu časť konania v časovom úseku kratšom ako 3 roky a 9 mesiacov.

186 Napokon, ako až Súdny dvor uviedol, v prípade sporu o existenciu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže sú základná požiadavka právnej istoty, ktorá musí platiť v prípade hospodárskych subjektov, ako aj cieľ zabezpečiť, aby hospodárska súťaž nebola skreslená na vnútornom trhu, v podstatnom záujme nielen samotného žalobcu a jeho konkurentov, ale takisto aj v záujme tretích osôb, z dôvodu veľkého počtu dotknutých osôb a finančných záujmov, ktoré sú v hre (rozsudok Baustahlgewebe/Komisia, už citovaný, bod 30). V predmetnom prípade, vzhľadom na dominantné postavenie DSD, rozsah trhu služieb, na ktorom DSD a jeho konkurenti vykonávajú svoju činnosť, prípadné dopady výsledku sporu na budúcu prax a poplatky, ktoré majú platiť výrobcovia a predajcovia zabalených výrobkov a otázky vzniknuté v súvislosti so sporom, pokiaľ ide o veľmi rozšírené používanie loga DGP, časový úsek, ktorý uplynul od skončenia písomnej časti konania do nasledujúcej časti konania, bol nadmerný.

187 Okrem toho, ako uviedol aj generálny advokát v bodoch 293 až 299 svojich návrhov, uvedený časový úsek nebol prerušený ani prijatím opatrení na zabezpečenie priebehu konania alebo dôkazov Súdom prvého stupňa, ani prekážkami v konaní zo strany účastníkov konania.

188 Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti je potrebné dospieť k záveru, že konanie na Súde prvého stupňa nespĺnilo požiadavku prerokovania veci v primeranej lehote.

189 Pokiaľ ide o dôsledky nedodržania požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote Súdom prvého stupňa, DSD sa odvoláva na pravidlo uvedené v článku 61 prvom odseku Štatútu Súdneho dvora, podľa ktorého v prípade, že je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Súdu prvého stupňa. Keďže je tento odvolací dôvod založený na nedodržaní požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote a predstavuje to

procesnú vadu, ktorá má negatívny dopad na záujmy žalobcu v zmysle článku 58 tohto štatútu, konštatovanie tejto protiprávnosti musí nevyhnutne viesť podľa DSD k zrušeniu napadnutého rozsudku, nezávisle od toho, či uvedená protiprávnosť mala dopad na riešenie sporu. V opačnom prípade, teda keby nedošlo k takémuto zrušeniu, by Súdny dvor nedodržel článok 61 svojho štatútu.

190 DSD touto argumentáciou navrhuje Súdnemu dvoru, aby sa vrátil k svojej judikatúre, podľa ktorej nedodržanie požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote viedlo k zrušeniu napadnutého rozsudku iba keď existujú indície, podľa ktorých nadmerná dĺžka trvania konania mala dopad na riešenie sporu (pozri v tomto zmysle rozsudok Baustahlgewebe/Komisía, už citovaný, bod 49). V predmetnom prípade DSD však takéto indície nepredložil.

191 Iste je pravda, ako zdôraznil DSD, že nedodržanie požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote predstavuje procesnú vadu (pozri v tomto zmysle rozsudok Baustahlgewebe/Komisía, už citovaný, bod 48).

192 Platí však aj to, že článok 61 prvý odsek Štatútu Súdného dvora musí byť vykladaný a uplatňovaný spôsobom, ktorý bude účinný.

193 Keďže neexistuje žiadna indícia, podľa ktorej by sa zdalo, že nedodržanie požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote mohlo mať dopad na riešenie sporu, zrušenie napadnutého rozsudku nenapraví porušenie zásady účinnej súdnej ochrany, ktorého sa dopustil Súd prvého stupňa.

194 Okrem toho, ako už uviedol generálny advokát v bodoch 305 a 306 svojich návrhov, vzhľadom na potrebu zabezpečenia dodržiavania práva Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže Súdny dvor nemôže umožniť žalobcovi iba preto, že nebola dodržaná požiadavka prerokovania veci v primeranej lehote, spochybníť existenciu

porušenia v prípade, keď všetky jeho dôvody smerujúce proti konštatovaniu Súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o toto porušenie a príslušné správne konanie, boli zamietnuté ako nedôvodné.

195 Na druhej strane, ako už uviedol generálny advokát v bode 307 a nasl. svojich návrhov, nedodržanie požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote zo strany Súdu prvého stupňa môže smerovať k žiadosti o náhradu škody na základe žaloby podanej proti Spoločenstvu v rámci článku 235 ES a článku 288 druhého odseku ES.

196 V dôsledku toho argumentácia DSD, podľa ktorej nedodržanie požiadavky prerokovania veci v primeranej lehote musí nato, aby sa zabezpečila náprava tejto procesnej vady, viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku, sa zdá byť nedôvodná. Preto je potrebné ôsmy odvolací dôvod zamietnuť.

197 Keďže nebolo možné uznať žiadny z odvolacích dôvodov DSD, odvolanie musí byť zamietnuté.

O trovách

198 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku, ktorý sa na základe jeho článku 118 uplatňuje na konanie o odvolaní, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia, Interseroh, Vfw, Landbell a BellandVision navrhli zaviazat' DSD na náhradu trov konania a DSD nemal úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania v tomto stupni.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Odvolanie sa zamieta.**
- 2. Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť trovy konania na tomto stupni Komisie Európskych spoločenstiev, Interseroh Dienstleistungs GmbH, Vfw GmbH, Landbell AG für Rückhol-Systeme a BellandVision GmbH.**

Podpisy